

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА НА МІКРО- ТА МАКРОЕКОНОМІЧНОМУ РІВНІ: СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД

ОРГАНИЗАЦИОННЫЙ МЕХАНИЗМ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ЛОГИСТИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ ПРЕДПРИЯТИЯ НА МИКРО- И МАКРОЭКОНОМИЧЕСКОМ УРОВНЕ: СОВРЕМЕННЫЙ ВЗГЛЯД

ORGANIZATIONAL MECHANISM OF FUNCTIONING OF THE LOGISTICS SYSTEM OF THE ENTERPRISE AT THE MICRO- AND MACROECONOMIC LEVEL: THE MODERN VIEW

Анотація. Розглянуто сучасний стан інтегрованої логістизації процесів на підприємствах України. Обґрунтовано пропозиції щодо перспективних напрямів розвитку інтегрованої логістизації процесів за участі різних суб'єктів. Проаналізовано взаємодію зовнішнього середовища прямого впливу і зовнішнього середовища непрямого впливу на логістичну систему.

Аннотация. Рассмотрены современное состояние интегрированной логистизации процессов на предприятиях Украины. Обоснованы предложения по перспективным направлениям развития интегрированной логистизации процессов с участием различных субъектов. Проанализировано взаимодействие внешней среды прямого воздействия и внешней среды косвенного воздействия на логистическую систему.

Abstract. The current state of integrated logistics of processes at the enterprises of Ukraine is considered. The proposals on perspective directions of development of integrated logistics of processes with the participation of various subjects are substantiated. The interaction of the external environment of direct influence and the external environment of indirect influence on the logistics system is analyzed.

Інституційне середовище взаємодії держави з інтегрованою логістизацією процесів на підприємствах являє собою сукупність формальних та неформальних норм і правил, які координують господарську діяльність суб'єктів, а також забезпечують функціонування їх механізмів і структур.

Слід зазначити, що інституційна модель, що забезпечує оптимальну взаємодію інтегрованої логістизації процесів з іншими агентами визначає якість логістизації процесів на підприємствах і рівень трансакційних витрат пов'язаних із логістизацією процесів [1, с.174-178].

Адаптаційна ефективність інтегрованої логістизації процесів на підприємствах означає здатність функціонувати та розвиватися у мінливому інституційному середовищі. Існують такі способи підвищення адаптаційної ефективності:

1. Створення зон стабільності шляхом горизонтальної та вертикальної інтеграції, яка може здійснюватися або через укладання довгострокових контрактів, або через обмін пакетами акцій, або шляхом вертикальної інтеграції. Для процесів інтегрованої логістизації укладення довгострокових контрактів, як з постачальниками, підрядниками, так і з потенційними споживачами своєї продукції чи послуг може сприяти створенню міцних ділових довгострокових відносин, в результаті яких буде знижена можливість опортуністичної поведінки економічних партнерів. Інший ефект від довгострокових контрактів – зниження трансакційних витрат пов'язаних із логістизацією процесів на пошуки ділових партнерів.

2. Оцінка і прогнозування як щодо інституційного середовища прямого, так і непрямого впливу. Для інтегрованої логістизації процесів неможливість формування власного ефективного інституційного середовища призводить до спроб орієнтуватися в умовах, що змінюються, виділяти свій сегмент ринку і координувати свою поведінку на цьому сегменті.

3. Розподіл ризику за допомогою диверсифікації діяльності, укладання багатосторонніх договорів і передачі ризику страховій компанії. Для логістизації процесів розподіл ризику можливо при використанні таких способів: диверсифікація діяльності; передача ризику страховій компанії і тим самим перерозподіл пучка правомочностей у відповідності із порівняльними перевагами економічних агентів з точки зору можливої їх реалізації.

4. Система резервів, яка залежить від характеристик інституційного середовища. Створення резервів являє собою зниження ризику зриву програми логістизації процесів за рахунок власних коштів, зосереджених усередині підприємства. Рівень цих резервів та їх форми залежать від особливостей інтегрованої логістизації процесів на підприємствах та способів зниження рівня невизначеності.

5. Активна ринкова позиція та самовдосконалення внутрішнього середовища інтегрованої логістизації процесів на підприємстві, для яких саме підприємство виступає як елемент зовнішнього середовища.

7. Пошук гаранта, який знижує ступінь невизначеності при взаємодії із агентами. Поліпшення інституційного середовища сприяє зменшенню загальної невизначеності та ризиків інтегрованої логістизації процесів на підприємствах.

Фінансова стратегія інтегрованої логістизації процесів на підприємствах забезпечує:

- формування та ефективне використання фінансових ресурсів інтегрованої логістизації процесів на підприємствах;
- відповідність фінансових дій економічному стану та матеріальним можливостям логістичної системи підприємства;
- правильний вибір напрямів фінансових дій та маневрування логістичною системою підприємства для досягнення вирішальної переваги.

Завдання фінансової стратегії інтегрованої логістизації процесів на підприємствах є такими [2, с. 174]:

- визначення способів проведення успішної фінансової стратегії інтегрованої логістизації процесів на підприємствах;
- визначення перспективних фінансових трансакцій із суб'єктами господарювання та іншими інститутами;
- фінансове забезпечення операційної діяльності інтегрованої логістизації процесів на підприємствах;
- розробка та здійснення заходів щодо забезпечення фінансової стійкості інтегрованої логістизації процесів на підприємствах;
- розробка способів виходу із кризового стану та методів управління за такого стану логістичної системи підприємства.

Стосовно логістичної інфраструктури, категорія «безпека» може мати трирівневий вплив:

1) безпека внутрішнього середовища логістичної системи – характеризує властивість опірності об'єкта по відношенню до дій середовища. Крім того, є характеристикою цілісності логістичної системи і має можливість підтримувати здатність системи зберігати своє нормальне функціонування в умовах зовнішніх і внутрішніх коливань;

2) безпека зовнішнього середовища прямого впливу на логістичну систему – здатність логістичної системи взаємодіяти з сукупністю змінних, що перебувають за межами підприємства (отже, і його логістичної системи) і, по суті, не охоплюються сферою впливу логістичної системи підприємства;

3) безпеку зовнішнього середовища непрямого впливу на логістичну систему – здатність логістичної системи взаємодіяти з середовищем без порушення гомеостазу зовнішнього середовища непрямого впливу.

З метою успішного протистояння логістичної системи зовнішньому середовищу (прямого і непрямого впливу), безпека логістичної системи повинна відповідати складності і стрімкості трансформацій, які відбуваються у зовнішніх середовищах. Тобто внутрішнє середовище логістичної системи повинне стійко адаптуватися до виявлення нових завдань і проблем, а також вироблення нових рішень і активно маневрувати розподілом ресурсів.

У процесі взаємодії зовнішнього середовища прямого впливу і зовнішнього середовища непрямого впливу на логістичну систему вирішується три групи завдань [3, с. 302]:

1) на рівні внутрішнього середовища логістичної системи – логістичне управління запасами матеріальних ресурсів, проміжного продукту і готової продукції в технологічному процесі виробництва;

2) на рівні зовнішнього середовища прямого впливу на логістичну систему – постачання підприємства матеріальними ресурсами і збут готової продукції, логістичний сервіс, доставка, передпродажне і післяпродажне обслуговування покупців;

3) на рівні зовнішнього середовища непрямого впливу на логістичну систему – ринкова інфраструктура через свої інститути сприяє більш рівномірному розподілу інформації, ефективним прямим і зворотним зв'язкам, знижує рівень трансакційних витрат.

Слід зазначити, що в розглянутих випадках безпека логістичної системи буде зумовлюватися різним характером трансакцій в мікро- і макрологістичних системах [4].

Визначення методології інфраструктурної логістичної безпеки передбачає освідомлення того факту, що «у бізнес-середовищі логістика представляє собою дворівневу ієрархічну систему, яка вміщує в себе макро- та мікрорівні». Макрологістична система є великою логістичною системою управління потоковими процесами при участі декількох і більше незалежних суб'єктів господарювання, необмежених у територіальному розташуванні. Це високоінтегрована інфраструктура економіки. Мікрологістична система охоплює логістичну діяльність виробництва.

Можна стверджувати, що ефективне функціонування логістичної інфраструктури (що включає в себе мікрологістичну та макрологістичну систему) безпосередньо залежить від безпеки логістичного середовища, важливою складовою якого є логістична інфраструктура.

Література:

1. Маслак В.О. Ринкова інфраструктура та її вплив на економічне зростання виробництва: теоретичні та прикладні засади: монографія / Маслак В.О., Маслак О.О., Жежуха В.Й. ; Нац. акад. наук України, Ін-т регіон. дослідж. – Львів: Ін-т регіон. дослідж. НАН України, 2010. – 202 с.

2. Васильєв О.В. Методологія і практика інфраструктурного забезпечення функціонування і розвитку регіонів України: монографія / О.В. Васильєв. – Харків: ХНАМГ, 2007. – 338 с.

3. Довба М.О. Теоретико-методичні засади створення і функціонування логістичної інфраструктури / М.О. Довба, Н.В. Чернописька // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – Львів, 2004. – № 499. – С. 40-44.

4. Остапчук Н.Н. Развитие логистических центров в транспортном пространстве Европейского Союза / Н.Н. Остапчук – Режим доступа: / <http://www.bali.ostu.ru/arhiv/2007/1/ostapchuk.doc>.